

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ “ХРИСТО БОТЕВ”

ГРАД ИХТИМАН

<http://su-hristobotev-ihtiman.net/>

Утвърдил

Иванка Пелтекова
Директор

МЕХАНИЗЪМ

ЗА РАБОТА С ДЕЦА В РИСК ОТ ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ

**Механизмът е приет от Педагогическия съвет на проведено заседание на 13.09.2022г.
Протокол № 10**

Септември 2022 година

УВОД

Настоящият механизъм в СУ „Христо Ботев“ Ихтиман е създаден, за да се осъществи идентификация на деца в риск за отпадане от училище и чрез превантивни мерки, заложи в него да се направи така, че всяко дете да посещава училище.

Механизмът е основан на следните принципи:

1. Закрила и помощ на всяко дете, попаднало в риск от отпадане от училище.
2. Създаване на условия за активно участие на дете, попаднало в риск за отпадане в живота на училището, с цел недопускане на отпадане.
3. Работа с родителите /настойниците/ и с детето в посока професионално ориентиране.
4. Специална подкрепа и внимание, способстващи максималното развитие заложибите на детето с включването му в извънкласните и извънучилищни дейности, организирани в училището.

ОСНОВНА ЦЕЛ:

Да се открият стъпки, които да допринесат за реални изменения в практиката с цел недопускане отпадането на деца от училище, а в случай, че това стане, детето да се върне в клас.

ПОДЦЕЛИ:

1. Взаимодействие между институциите на ниво училище / Училищна комисия за превенция на отпадането на учениците от училище, класните ръководители и ръководството на училището /, Община Ихтиман и РУО за създаване на допълнителни образователни възможности на деца, застрашени от отпадане.
  2. Взаимодействие с ДПС, респективно ОЗД по отношение гарантиране правата на детето.
  3. Намаляване на причините за отпадане, като най-важните са следните :
    - Нежелание на детето да учи;
    - Нежелание на детето да продължи образованието си;
    - Незаинтересованост от страна на родителите по отношение присъствието на децата им в училище;
    - Раздяла на родителите и смяна на местоживеенето, без родителят, който е взел детето, да информира училището;
    - Трудова миграция на родителите. Оставяне на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с новите модели на поведение на децата;
    - В някои случаи убеждение на родителя, че образованието е ненужно на детето му;
    - Липса на финансови средства и невъзможност на родителите да осигурят учебни пособия, подходящи дрехи и храна по време на обучението на детето в училище;
    - Съзнателно отпадане на деца, записани в I клас от страна на родителите и повторното им записване през следващата учебна година, с цел получаване на помощи за първокласници.
- Всички тези причини водят до набелязване на мерки за превенция на отпадащите деца .

АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА

След направен анализ и оценка на риска от отпадане на ученици от училището, в СУ „Христо Ботев“ Ихтиман бяха идентифицирани като рискови, предшестващи отпадането, следните фактори:

- Продължително отсъствие от училище;
- Проблемна семейна среда;
- Трудна адаптация към изискванията в училище.

МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ:

1. Индивидуална програма за всяко дете в риск от отпадане.
2. Допълнителна работа с учениците по време на занятията и ваканциите.
3. Извънкласни и извънучилищни дейности, организирани от училището, съобразени с особеностите на ученика.

Мерки и дейности за намаляване на отсъствията:

- Съвместни дейности с родителите за преодоляване на проблема с отсъствията на учениците и непосещаването на училище;
  - Своевременно информиране на родителите за отсъствията и успеха на учениците;
  - Поредица тематични срещи с родители по проблемите на отговорността за възпитанието и образованието на децата и общите задължения на родителите;
  - Повишаване участието и ангажираността на родителите в училищни мероприятия;
  - Включване на учениците в занимания по интереси;
  - Осигурен достъп до спортната база на училището, компютърните кабинети и наличната библиотека;
  - Картотекиране на ученици в риск с превенция за задържането им в училище, полагане на допълнителни грижи;
  - Индивидуална работа от страна на учители и класни ръководители със застрашените от отпадане;
  - Провеждане на консултации с психолог, психолого-педагогически разговори с психолога;
  - Провеждане на ежеседмични активни консултации със семействата или настойниците на учениците;
  - Разработване и прилагане на мерки за подкрепа на учениците в риск чрез различни форми на самоуправление;
  - Разработване и прилагане на мерки за подкрепа на учениците в риск с участието на родителски общности, на представители на местната власт и гражданския сектор;
  - Контрол за редовното и точно отразяване и нанасяне на отсъствията на учениците в училищната документация;
  - Актуализиране на механизъм за борба с училищния тормоз и регистър на случаите на училищен тормоз.
- Мерки и дейности за подкрепа на учениците в риск от напускане чрез ученическо самоуправление:

Дейност на ученическия съвет – събира, обменя и популяризира мненията и идеите на учениците. Целта е да бъдат полезни на себе си и на училището и заедно да го превърнат в желана за тях територия чрез следните примерни дейности:

- Отбелязване на патронния празник.
- Отбелязване на 1-ви декември – Международен ден за борба срещу СПИН.
- Организиране на благотворителни кампании.
- Отбелязване на 1-ви март.
- Отбелязване на 22 – ри април – Ден на Земята.
- Провеждане на часове от по-големи ученици с учениците от различни паралелки по подхода „Връстници обучават връстници“.

Мерки за подкрепа на учениците в риск с участието на родителски общности:

- Привличане на родителите и ангажирането им с училищния живот; ангажиране на родителите в решаването на проблеми, свързани с деца, застрашени от отпадане; създаване на активна връзка между училището и училищната общност.
- Изграждане на родителски клуб от активни родители.
- Родителите реагират положително когато на тях са дадени съответните възможности да участват в училищния живот.
- Подпомагане дейността на учителите при работа с деца със СОП;
- Подпомагане работа по проекти, търсене на партньорства.

ВЪПРОСНИК ЗА УЧЕНИКА

Трите имена : .....

1. Ти живееш заедно с :

Твоето семейство се състои от : (огради всяко вярно)

- Майка
- Баща
- Брат
- Сестра
- Баба
- Дядо
- Други .....

2. Твоите родители :

- Работят
- Не работят
- Единият работи

3. Твоите родители работят :

- В страната
- В чужбина
- Единият е в чужбина

4. Парите, с които разполага твоето семейство са :

- Достатъчно
- Не са достатъчно
- Стигат, но трудно
- Не мога да преценя

5. Ако имаш проблем, нужда от подкрепа, към кой от семейството си би се обърнал най-напред?

- Майка
- Баща
- Брат
- Сестра
- Баба
- Дядо
- Други .....

6. В колко стаи живее Вашето семейство (посочи)

7. Опиши своето жилище (посочи жилищните помещения – баня, тоалетна, кухня, спалня)

.....
.....

8. Имаш ли самостоятелна стая?

- Да
- Не
- Споделена с брат / сестра

9. Споделяш ли с родителите си за преживяното през деня?

- Да
- Не
- Когато ме попитат
- Никога не ме питат

10. Информираш ли родителите си за оценките, които си получил в деня на изпитване?

Представяш ли бележника си за подпис?

- Да
- Не
- Когато ме попитат и поискат да видят бележника
- Никога не се интересуват

11. Посещават ли родителите ти родителските срещи?

- Да
- Не
- Понякога
- Никога

12. Би ли използвал насилие, за да защитиш живота на близък човек?

- Да
- Не
- Зависи от случая
- Не мога да преценя

13. В кои случаи би напуснал училище?

- Когато имам много двойки
- Ако се скарам с класната
- Ако ме тормозят съучениците
- Ако родителите ми работят в чужбина
- Защото не ми се ходи на училище

14. Обичам да се занимавам с:

- Спорт (посочи вида спорт) .....
- Изкуство (посочи) .....
- Друго (посочи) .....

15. Не обичам да ме ангажират с :

МЕХАНИЗЪМ

I. ОБХВАЩАНЕ НА ДЕЦАТА В УЧИЛИЩЕ :

Предоставяне на информацията за децата в задължителна училищна възраст от Общината към училището, съобразно данните за местоживеене на детето – м.април на всяка календарна година.

По райони училището посещава на адрес детето и родителите с цел обхващането (прибирането) му в училище – ноември-март

Записване на децата в училището и актуализиране на информацията за тях – по време на цялата учебна година

Предоставяне на информация от училището за децата, записани в първи клас в Общината – началото на учебната година

Данните за необхванатите и неоткритите на съответния адрес деца да се изпращат до служба ГРАО за актуализация, след което се изпращат до дирекция „Полиция“ за издирване и получаване на информация за местопребиваването на детето – срок постоянен

След постоянно отсъствие от училище да се работи в следната последователност :

- Училището уведомява родителите / настойниците
- Уведомява ОЗД за децата, непосещаващи училище за предприемане на мерки за тяхната защита
- Уведомява Община Ихтиман за съставяне на акт и наказателно постановление на родителите, неосигуряващи децата си в училище

II. РАБОТА С ДЕЦАТА В РИСК В УЧИЛИЩЕТО :

1. Анализ на състоянието и планиране на работата :

Класните ръководители в началото на учебната година, след проучване чрез анкета, изготвят индивидуална оценка за всеки ученик. Резултатите от оценката на ситуацията на учениците се нанасят в индивидуалната карта на ученика. При нужда индивидуалната карта се предава на УКПОУУ – срок постоянен

Създаване на регистър за децата в риск в училището. Информацията в този регистър може да се получи от друго училище, когато детето се премества, по служебен път – срок постоянен, отг. психологът

Формиране на екипи според идентифициране потребности на деца в риск да отпаднат от училище. Екипите имат за задача да разработят индивидуални програми/план и да работят с децата в риск на ниво училище.

Със заповед на директора се сформират три комисии:

1. за деца в риск да отпаднат от училище поради трудности в ученето,
2. за деца в риск да отпаднат от училище поради поведенчески проблеми,
3. за деца в риск да отпаднат от училище поради социално-икономически проблеми.

В екипа може да се включат представители на класните ръководители и други учители, на УКПОУУ, на родителите, на учениците.

Училището изготвя програма за работа с деца в риск, включваща: анализ на състоянието, като се подчертават и причините за това и се набелязват мерки за въздействие и закрила, в т.ч. работата с родителите. Задължително е да се изготвят индивидуални програми за допълнителна работа с всички деца-второгодници, както и подкрепа на учениците от преходните степени – 5 и 8 клас – срок постоянен

Изготвянето на индивидуален план за работа с всяко дете в риск от отпадане от училище е задължително – срок – в началото на учебната година и при постъпване на нов ученик в класа, отг. класния ръководител

Конкретизиране на Правилника за дейността на училището в частта му за налагане на наказания на учениците (брой отсъствия – вид наказание).

2. Работа с родителите:

Запознаване на родителите с Правилника за дейността на училището и възможностите, които то дава за обучение и възпитание на децата.

Запознаване на родителите с психо-физичните особености на децата в съответната възрастова група – провеждане на „Училище за родители“ във втория час на класа.

3. Работа с учениците застрашени от отпадане

Формиране на мултидисциплинарен екип по конкретния случай на детето в риск.

Изработване на индивидуална програма за намаляване на риска.

III. РАБОТАТА НА УЧИЛИЩЕТО И ИНСТИТУЦИИТЕ ПО ЗАДЪРЖАНЕТО НА ДЕЦАТА.

На ниво училище се извършва индивидуална работа с детето в риск да отпадне от училище, за неговото задържане в училище. Предвиден е индивидуален план.

Ако, независимо от предприетите от училището мерки детето продължава да бъде в риск от отпадане, се изготвя писмен доклад до ОЗД за извършената работа с детето и неговото семейство. Задължително ОЗД се информира с доклад за дете в риск, когато се налагат мерки.

В случай на противообществени прояви по време на отсъствие от училище УКПОУУ изготвя доклад – информация до ДПС за съдействие.

УКПОУУ ежесечно провежда срещи за обсъждане развитието на всеки конкретен случай и постигнатите резултати. При необходимост могат да бъдат включени нови дейности и услуги като изготвя доклад до директора – срок – в края на всеки учебен срок, докладва се на Педагогически съвет.

При приключване на работата се изпраща окончателен доклад чрез директора до ОЗД с предложение за продължаване на работата или затваряне на случая поради постигане на заложените цели.

IV. САНКЦИОНИРАНЕ РОДИТЕЛИТЕ ПО ЗПУО

Най-тежкото наказание на ученика – преместване в друго училище може да бъде наложено за допуснати повече от 15 неизвинени отсъствия. Счита се, че при направени 15 неизвинени отсъствия от ученика родителят не е осигурил присъствието на детето в училище.

В момента на преминаване на границата от 15 неизвинени отсъствия, класният ръководител уведомява с доклад директора и Педагогическия съвет. Директорът, или упълномощен от него служител, изпраща в Община Ихтиман информацията за действия по ЗМСМА.

ВЪПРОСНИК ЗА УЧЕНИКА

Трите имена : .....

16. Ти живееш заедно с :

Твоето семейство се състои от : (огради всяко вярно)

- Майка
- Баща
- Брат
- Сестра
- Баба
- Дядо
- Други .....

17. Твоите родители :

- Работят
- Не работят
- Единият работи

18. Твоите родители работят :

- В страната
- В чужбина
- Единият е в чужбина

19. Парите, с които разполага твоето семейство са :

- Достатъчно
- Не са достатъчно
- Стигат, но трудно
- Не мога да преценя

20. Ако имаш проблем, нужда от подкрепа, към кой от семейството си би се обърнал най-напред?

- Майка
- Баща
- Брат
- Сестра
- Баба
- Дядо
- Други .....

21. В колко стаи живее Вашето семейство (посочи)

22. Опиши своето жилище (посочи жилищните помещения – баня, тоалетна, кухня, спалня)

.....
.....

23. Имаш ли самостоятелна стая?

- Да

Не

Споделена с брат / сестра

24. Споделяш ли с родителите си за преживяното през деня?

Да

Не

Когато ме попитат

Никога не ме питат

25. Информираш ли родителите си за оценките, които си получил в деня на изпитване?

Представяш ли бележника си за подпис?

Да

Не

Когато ме попитат и поискат да видят бележника

Никога не се интересуват

26. Посещават ли родителите ти родителските срещи?

Да

Не

Понякога

Никога

27. Би ли използвал насилие, за да защитиш живота на близък човек?

Да

Не

Зависи от случая

Не мога да преценя

28. В кои случаи би напуснал училище?

Когато имам много двойки

Ако се скарам с класната

Ако ме тормозят съучениците

Ако родителите ми работят в чужбина

Защото не ми се ходи на училище

29. Обичам да се занимавам с:

Спорт (посочи вида спорт) .....

Изкуство (посочи) .....

Друго (посочи) .....

30. Не обичам да ме ангажират с :